

S:t Lukas kyrka

Antikvarisk kontroll vid anläggning av meditationsplats, S: t Lukas kyrka,
Järfälla socken, Järfälla kommun, Uppland

Gunilla Nilsson
Rapport 2004:25

S:t Lukas kyrka

Antikvarisk kontroll vid anläggning av meditationsplats, S: t Lukas kyrka,
Järfälla socken, Järfälla kommun, Uppland

Gunilla Nilsson
Rapport 2004:25

Rapporten finns i PDF-format på adressen
stockholms.lans.museum

Sickla Industriväg 5B, 131 54 Nacka
Tel 08-586 194 00 Fax 08-32 32 72
Webb: stockholmslansmuseum.se

© Stockholms läns museum
Produktion: Stockholms läns museum

Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133

Nacka 2011

Innehåll

Sammanfattning av utförda åtgärder	6
Administrativa uppgifter	6
Byggnadshistorik med relevans för ärendet.....	7
Utförda åtgärder.....	9
Avvikelser från arbetshandlingar.....	10
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder.....	11
Övriga handlingar med relevans för ärendet	11

Sammanfattning av utförda åtgärder

Kyrkotomten vid S:t Lukas kyrka i Kallhäll har genomgått en omgestaltning i den västra delen av tomten. I området, som gränsar mot byggnadens västgavel, har en meditationsplats anlagts.

Administrativa uppgifter

Objekt: S: t Lukas kyrka

Socken: Järfälla

Kommun: Järfälla

Landskap: Uppland

Arbetshandlingar: Ritning LA 10:03 upprättad 2003-12-12 av arkitekt S O Hagman, Mark o Landskapskonsult

Länsstyrelsens beslut: Daterat 2004-07-02 enligt KML 4 kap 4 §

Byggherre/beställare: Järfälla kyrkliga samfällighet

Byggledare/arkitekt: Kent Henriksson, platschef, Bäckström & Company

Entreprenörer: Bäckström & Company, utför allt markarbete och plantering.

Antikvarisk kontrollant: Stockholms läns museum 1:e antikvarie Gunilla Nilsson

Byggnadstid: Byggstart 2004-10-11 - 2005-04-19

Antikvarisk slutbesiktning: 2005-04-19

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

*Västra delen av kyrkotomten till S:t Lukas kyrka före ombyggnad av meditationsplats.
Foto: Gunilla Nilsson, år 2004. Bild nr lp20110082.*

S:t Lukas kyrka med tillhörande kyrkotomt invigdes 1977. Kyrkan ritades av arkitekt Jerk Alton i samarbete med arkitekt Gunnar Algulin. Från 1976 finns en medveten markplanering i form av en särskild trädgårdsplan upprättad för kyrkotomten av Kurt och Trudi Gustafsson Landskapsarkitekter AB (1976-04-15). I stora drag har denna trädgårdsplan följts vid tomtens utformning, plantering och utrustning och utgör utgångsläget 2004 vid anläggningen av meditationsplats i tomtens västra del.

*S:t Lukas kyrka före ombyggnad av trappor. Foto: Gunilla Nilsson, år 2004.
Bild nr: lp20110083.*

Utförda åtgärder

*Meditationsplatsen i väster med lekplats i söder och SJ:s spårrområde.
Foto: Gunilla Nilsson, år 2005. Bildnr: lp20110084.*

Meditationsplatsen anlades genom att ta bort ursprungliga trappor och gångväg invid byggnadens västfasad. Gångvägen, som främst används av barn och föräldrar på väg till den öppna förskolan går nu i stället utanför och runt den öppna platsen. Med växtlighet av samma slag som tidigare och med stödmurar och trappa av granit har det skapats en plats som är sammanhållen med byggnaden. Bänkarna är placerade med byggnadens höga fasad i ryggen och med riktning mot den närliggande skogsgläntan och Mälaren som skymtar på långt håll.

Meditationsplatsen med nytt läge för trappa från gångstig runt området. Murar i granit och stenkantad grusgång runt gräsplan med rundel avsedd för plantering av sommarblomster. Soffor med sits och ryggstöd av trä, armatur med halogenbelysning. Växtligheten består av vintergröna buskar, främst rhododendron.

Foto: Gunilla Nilsson, år 2005. Bild nr: lp20110085.

Avvikelser från arbetshandlingar

Byggmöte 2004-10-29 med anledning av att angivna höjder på ritning LA 10:03 daterad 2003-12-12 inte stämde på plats. Konsekvenser av detta blir att trappan behöver förlängas med 2 trappsteg (30 cm i höjddled) och att resterande nivåkillnad (21 cm) justeras genom att befintlig asfalterad gångstig flyttas ut på en sträcka från husets västgavel fram till björken bortom nya trappan. Mellanliggande markområde planteras med växter av samma slag som på godkänd arbetshandling. Gångstigens lutning fördelas på hela sträckan utan vilplan eller hack. Gångvägen skall hålla samma bredd som befintlig väg och inte göras bredare. Beslutades att platsen för flaggstängen, som fällt av grävsropa, bestäms först efter att arbetena färdigställts. Arkitekt S-O Hagman får i uppdrag att göra en ritning över den diskuterade förändringen som skickas till länsstyrelsen.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Åtgärderna har inneburit en ny gestaltning av kyrkotomten i dess västra del. Genom att ta bort trappor och gångväg intill västgaveln och flytta gångvägen utanför den öppna ytan bildas en ny sammanhållen plats för meditation. Detta har gett området ett nytt och tydligare innehåll. Materialval i tillägg, både vad gäller sten och växtmaterial, har gjorts utifrån platsens tidigare gestaltning och karaktär.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

Avtal, daterat 2004-09-17 mellan läns museet och Järfälla kyrkliga samfällighet om antikvarisk kontroll gällande anläggning av meditationslats.

Reviderad arbetsritning LA 10:03, daterad 2005-03-30.